



נופש כהלכה

ימי בין הזמנים

י"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

מלונות

בחירת המלון והשהות בו

- **בירורים אודות כשרות:** בבחירת בית מלון יש לבחון בקפידה את רמת השגחת הכשרות, שכן בעיות כשרות רבות עשויות להתעורר במטבח המוסדי.
- **חדר האוכל:** יש להקפיד בחדר האוכל לשבת במקום ושולחן פרטי של המשפחה, ולהימנע מערבוב עם אנשים זרים אחרים, באופן שאינו מתאים. ובאם מתארחות במלון נשים שאינן לבושות כראוי אין לישב באופן שרואים אותן, וכמובן שא"א לברך מולן. וכן יש להקפיד על צניעות גם באירועים שהמלון מקיים, ועל הגברים להיזהר כמובן משמיעת שירת נשים.
- **זימון בחדר האוכל:** חיוב הזימון הוא רק כשסועדים שלושה יחדיו. בבתי מלון ובמסעדות, כשכל משפחה סועדת לעצמה בשולחן נפרד, אינם מצטרפים לזימון עם סועדים משלחן אחר, אלא אם ירצו לזמן ע"י צירוף סועדים אחרים יקראו להם בטרם הברכה שיישבו ויאכלו עמהם מעט. ועל אף שאין מחוייבים במקרה זה להביא את עצמם לידי חיוב זימון, יש בדבר מצווה.
- **בירורים אודות השבת:** כשמתארחים במלונות בשבת, יש לקחת בחשבון שבכל בתי המלון ישנן מערכות טכנולוגיות רבות ומגוונות הפועלות גם בשבת, ויש צורך להתאים את השימוש בהן כך שייעשה על פי ההלכה. ועל כן מומלץ לברר תחלה את כל המידע מראש אצל נציג מטעם בית המלון או משגיח הכשרות.
- **חימום והכנת המאכלים בשבת:** יש לוודא שצוות המטבח וחדר האוכל מפקחים ע"י המשגיחים, שאינם מחממים ומכינים את האוכל באופן האסור בשבת.
- **עירוב חצירות:** מלונות שאינם בבעלות יהודית (מצוי בעיקר בחו"ל), וישנם אורחים יהודים בחדרים נפרדים, ישאלו רב אודות עשיית עירוב חצירות.

השבת במלון

- **להלן יפורטו מספר דברים אותם יש לברר לפני ההליכה למלון בשבת:**
- **דלת כניסה השמלית אוטומטית** - האם קיימת דלת כניסה חלופית.
- **מיחמים** - יש לוודא (באמצעות המשגיח) שהמיחמים תקינים ומאושרים לשימוש בשבת ללא חשש שמא מולאו והורתחו בשבת.
- **תאורה אוטומטית הנדלקת על פי חיישנים** - האם היא מנוטרלת בשבת.
- **משאבות לחץ** - במלונות כיום מותקנים משאבות להגברת לחץ המים, ובייחוד בקומות הגבוהות, ופעולת פתיחת ברזי המים מפעילה את משאבת הלחץ בכדי להגביר את הלחץ - ועל כן יש לוודא שמערכות המים בשבת מפקחות מבחינה הלכתית.
- **כרטיס מגנטי לפתיחת דלת החדר** - יש לוודא שניתן להחליף את הכרטיס במפתח רגיל לקראת שבת.
- **החדרים** - יש לוודא שהתאורה ומיזוג אוויר וכן הברזים אינם מופעלים בשבת באופן אוטומטי באמצעות גלאים כבימות החול. ובכל מקרה יש לשים לב לתאורות נוספות המצויות בחדר הנדלקות עם פתיחת הדלת, כגון במקרר או בארונות הבגדים - ולנטרלן לפני שבת, או להימנע משימוש באותן דלתות.
- **הנאה ממלאכת שבת** - כמו כן צריך לברר שבמסגרת השירות לא מתבצעים חילולי שבת בעבודת פקידי הקבלה, צוותי האחזקה והניקיון ועוד, וכמובן מהווה הדבר בעיה הלכתית, ועל כן גם דבר זה תלוי פעמים רבות ברמת ההשגחה במלון.

צימרים

- אין לאכול ממאכלים שמכילים בעלי הצימר בעצמם בלא שמכירים אותם באופן אישי, ויודעים האם הם מקפידים על נושא הכשרות והאם הם בקיאים בו.
- יצוין כי הדברים אמורים במארחים פרטיים, אך כאלו שזהו עסקם ופרנסתם עליהם לדאוג שתהיה השגחת כשרות על המקום, ואין די בנאמנות האדם עצמו. ובמקום הצורך יש להתייעץ עם רב.

כשרות הארוחות

ככלל ישנה בעיה בשימוש בכלים העומדים לרשות המתארחים בצימר, ויש להשתמש בכלים חד פעמיים או כלים שמביאים מהבית. להלן יפורטו כלי המטבח השונים ואופני השימוש בהם:

- **כיורים, משטחי עבודה, שולחן אוכל** – מכיון שאיננו יודעים מה היה השימוש הקודם בהם, יש להמנע משימוש חם על גביהם. כאשר מונחים כלים בכיור אין לשפוך לתוכו מים חמים. ואם מעוניינים להניח סיר חם על גבי המשטח או השולחן יש להניח תחתיו הפרדה כלשהי (התיכת קרטון וכדומה).
- **כיריים** – הרוצה להשתמש במקום האירוח בכיריים (גז/ חשמליות), יראה שהם נקיות לגמרי ויפעילם כ-20 דק' ואח"כ יצפם בנייר כסף.
- **כיריים אינדוקציה** – אין להשתמש אא"כ מניח עליהם חוצץ מסיליקון ייעודי.
- **כיריים הלוגן** – אין להשתמש.
- **מיקרוגל** – אין להשתמש בו. אך יש מקום להתיר בשני כיסויים אטומים כשתי שקיות חזקות הסגורות היטב.
- **מכונת קפה** – בצימרים רבים מוצבות מכונות קפה לשימוש האורחים. כיון שבדרך כלל לא ידוע באילו קפסולות השתמשו קודם לכן, חוששים שמא השתמשו בקפסולות המכילות חומרי טעם או אבקות חלב שאינם כשרים ולכן אין להשתמש בהן. אך אם ידוע בוודאות שהשתמשו אך ורק בקפסולות ללא חשש של כשרות – מותר להשתמש בה.
- **מנגל** – אין להשתמש במנגל שבמקומות האירוח. אך ניתן להביא רשת מהבית ולהניחה מוגבהת (על ידי אבנים, נייר כסף וכו') ע"ג המנגל המקומי כאשר הוא נקי משיירי מזון. אם מדובר במנגל עם מכסה – אין להשתמש בו.
- **פלטת שבת** – דינה ככיריים חשמליות וראה לעיל. יש לציין כי בצימרים ישנם מתקני חימום שונים שמחוברים לחשמל ואסור לפותחם בשבת.
- **קומקום** – יש להימנע מלהשתמש בו.
- **תנור אפיה** – אין להשתמש בו. בשעת הדחק יש להתייעץ עם רב.

כשרות כלי המטבח

תזכורות חשובות

- יש לזכור להביא ספל וקערה לנטילת ידיים בבוקר, וכן לנטילת ידיים במשך היום ולסעודה, כיוון שפעמים רבות אין כיור חיצוני לנטילה.

נטילת ידיים

- יש לוודא כי העירובין והמקוואות בישוב בו מתארחים הינם בפיקוח ונבקדו בזמן האחרון.

עירובין ומקוואות

מקורות: מלונות: גודי הצניעות: והיה מחניך קדוש מהדו"ב נספח א'. זימון: שו"ע אדה"ז א"ח סקצ"ג ס"א-ב סקצ"ה ס"ב וסקצ"ז ס"א. מ"ב שם סק"ז וסק"ב. מנח"י ח"ח ס"ח. הביוררים אודות שבת: מרכז ההדרכה ההלכתית טכנולוגית שע"י מכון צמ"ת. עירובי חצירות: ראה אג"ק ח"ח ע' תקנו. צימרים: כשרות בצימר: ראה דרכ"ת יו"ד פ"ח סק"ט-יא. וראה כה"ח שם סק"ח. וע"ע שערי תורת הבית (טשנור) ע' מה ובספר השולחן כהלכתו (וויל) ע' ס (לעניין מיקרוגל). ראה ספר הכשרות פכ"א.